Dosarul nr. 4r-4150/23 *(4-23066249-02-4r-30102023)*
Judecător: Silvia Țurcan

D E C I Z I E
În numele Legii

08 mai 2024 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău
Avînd în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Oxana Robu
Judecători: Silvia Gîrbu și Stelian Teleucă

A examinat în ordine de recurs*, fără participarea părților, recursul declarat de avocatul Alexandru Terziman în interesele contravenientului Popa *****împotriva hotărârii Judecătoriei Străşeni, sediul Călăraşi din 04 octombrie 2023* prin care contestația lui Popa *****depusă împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria MAI 05 741664 din 06.04.2023 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Politie Călărași Veaceslav Bînzari, s-a respins ca fiind neîntemeiată, și -

Termenul de examinare a cauzei*:*
Judecarea cauzei în prima instanță: 10.05.2023 – 04.10.2023;
Judecarea recursului la Curtea de Apel Chișinău: 30.10.2023 – 08.05.2024;
Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de avocatul Alexandru Terziman în interesele contravenientului Popa *****împotriva hotărârii Judecătoriei Străşeni, sediul Călărași din 04 octombrie 2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău-

C O N S T A T Ă:

1. La data de 10 mai 2023 Popa *****a depus contestaţie împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 06 aprilie 2023, invocînd că fost sancţionat contravenţional în baza art. 235 alin.(1) și art. 230 alin.(4) Cod Contravenţional. Cu procesul-verbal în cauză nu este de acord îl consideră ilegal, fiind întocmit cu încălcarea prevederilor legii. Solicită anularea procesului contravenţional deoarece a fost întocmit cu abateri de la normele legale prevăzute de art. 443 Cod Contravenţional.

2. Prin *hotărârea Judecătoriei Străşeni, sediul Călăraşi din 04 octombrie 2023* s-a respins contestația lui Popa *****depusă împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria MAI 05 741664 din 06.04.2023 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Politie Călărași Veaceslav Bînzari, ca fiind neîntemeiată.

3. *Împotriva hotărârii Judecătoriei Străşeni, sediul Călăraşi din 04 octombrie 2023 a declarat recurs avocatul Alexandru Terziman în interesele contravenientului Popa *****prin care solicită admiterea recursului, casarea*

hotărârii, cu remiterea spre rejudecare a cauzei în instanța de fond într-un alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

-la materialele dosarului contravenţional au fost anexate planşă foto din data de 06.04.2023 or. Călăraşi traseul R-l km48-100. Din imaginile foto anexate la materialele dosarului contravenţional se pretinde că conducătorul mijlocului auto Audi A6 cu nr. de înmatriculare *****nu are centura cuplată. La o analiză mai atentă se observă că conducătorul auto are cuplată centura şi se vede o mână, care trage centura din partea şoferului;

-corespunzător, acţiunile lui Popa *****nu întrunesc elementele constitutive ale contravenţiei prevăzute la art. 235 alin. (1) Cod Contravenţional, iar de către agentul constatator nu au fost elucidate complet faptele privind necuplarea centurii de siguranţă. În aceeaşi ordine de idei, persoana poate fi supusă răspunderii contravenţionale dacă în acţiunile acesteia sunt constatate elementele contravenţiei. Or, probele prezentate de către acuzare au un caracter prezumtiv;

-totodată, deşi în descrierea faptei contravenționale este indicat că, Popa *****a comis şi contravenția prevăzută la art. 230 alin. (4) Cod Contravenţional agentul constatator nu a stabilit cu care semn distinctiv urma a fi semnalat pe vehiculul. Totodată, din pozele anexate la dosarul contravențional autoturismul nu se vede integral şi iar imaginea este de o calitate, care nu permite analiza autoturismului dintr-un de 360 grade;

-prin urmare la caz, probele sus menționate urmează a fi apreciate critic de instanţa de judecată, or, acestea nu sunt nici pertinente, nici concludente şi nici utile.

Prin urmare, persoana în privinţa căreia s-a întocmit procesul-verbal în speţă Popa *****pe indicele contravenției prevăzute de art. 230 alin. (4) şi 235 alin. (1) Cod Contravenţional, nu este pus în situaţia de a-şi proba învinuirea şi pe cale de consecinţă, agentul constatator la etapa acumulării probelor urma să dovedească prin mijloace de probă pertinente, concludente şi utile vinovăţia persoanei. Sarcina probei revine celui care acuză, iar agentul constatator urma să colecteze suficiente probe pentru dovedirea vinovăţiei persoanei. Or, interpretarea corectă, în lumina hotărârilor CEDO, este că simpla constatare (uneori pretinsă constatare) a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanţa să stabilească vinovăţia unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces verbal de contravenţie. învederăm instanţei faptul că răspunderea contravenţională este supusă numai persoana vinovată de săvârşirea contravenţiei prevăzută de legea contravenţională, iar temeiul real al răspunderii contravenţionale îl reprezintă fapta prejudiciabilă, iar componenţa de contravenţie reprezintă temeiul juridic al răspunderii contravenţionale;

-pct. 6 din procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI 05741664 Seria nr. 5534032990798069 din 06.04.2023 este unul superficial, ambiguu în care nu sunt descrise circumstanţele care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice. Agentul constatator nici măcar nu a numit contravenţia, nu a indicat locul şi timpul săvârşirii ei în care se învinuiește Popa Mihail;

-agentul constatator menţionează în procesul-verbal de contravenție, faptul că, conducătorul auto indicat a încălcat regula de folosire a centurii şi nu a semnalizat vehiculul cu semnul distinctiv conform Regulamentului Circulaţiei Rutiere;

-această omisiune constituie temei de nulitate absolută a procesului-verbal, or potrivit art. 445 Cod Contravenţional alin. (1) Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind....circumstanţelor comiterii faptei contravenţionale şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârşite atrage nulitatea absolută a procesului-verbal, or potrivit art. 445 din Codul Contravenţional, lipsa consemnării în procesul-verbal cu privire la contravenţie a datelor şi faptelor indicate la art. 443 C. Contravenţional are ca efect nulitatea acestuia;

-problema ilegalităţii procesului-verbal cu privire la contravenţie are prioritate faţă de problema temeiniciei. În ipoteza în care actul este ilegal întocmit, acesta trebuie desfiinţat;

-procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI 05741664 Seria nr. 5534032990798069 din 06.04.2023 nu a fost semnat de către Popa Mihail. Potrivit art. 443 alin (6) Cod Contravenţional „Faptul absenţei persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional ori a refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puţin a unui martor, indicându-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon), iar potrivit art. 445 alin. (1) Cod Contravenţional neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind martorul asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

4. În conformitate cu art. 3 alin. (1) Cod de Procedură Penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art. 447 alin. (1), (2) Cod de Procedură Penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei penale în ordine de

recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) alin.(1) Cod Contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod Contravențional, agentul constatator, și contravenientul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a admite recursul declarat de avocatul Alexandru Terziman în interesele contravenientului Popa *****împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 04 octombrie 2023, cu casarea integrală a hotărârii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată,* reieșind din următoarele considerente.

5.1. În conformitate cu prevederile art. 458 Cod Contravențional, la examinarea cauzei contravenţionale în fond, instanţa de judecată urma să soluţioneze următoarele chestiuni: caracterul veridic al contravenţiei imputate, existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei, vinovăţia persoanei, în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale, alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei, iar instanța de recurs urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărîrii emise.

În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) Cod Contravențional, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Colegiul Penal constată că deși prima instanță își întemeiază concluzia și aprecierea circumstanțelor de fapt a cauzei prin prisma normelor legale care statuează că, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atît circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau

agravante, instanța emite o hotărîre care nu este clară și temeinică, fiind contrară circumstanțelor cauzei și normelor legale ce guvernează spețа dedusă judecății.

5.2. Din materialele dosarului, Colegiul Penal reține că, în privința lui Popa *****la de 06.04.2023, de către agentul constatator Bînzari Veaceslav, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 05741664, prin care s-a constatat comiterea contravenției prevăzute de art.235 alin.(1) și art.230 alin.(4) Cod contravenţional, pentru faptul că la data de 06.04.2023 ora 17:25, în or.Călărași, traseul R-1 km.8+100m. a încălcat regula de folosire a centurei și nu a semnalizat vehiculul cu semnul distinctiv conform Regulamentului circulației rutiere, în baza căruia, prin decizia agentului constatator din aceiași dată, ultimul a fost sancționat cu amendă în mărime de 12 unități convenționale, ce constituie 600 lei și 5 puncte de penalizare.

La data de 10 mai 2023 Popa *****a depus contestaţie împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 06 aprilie 2023, invocînd că fost sancţionat contravenţional în baza art. 235 alin.(1) și art. 230 alin.(4) Cod Contravenţional.

Criticile aduse procesului-verbal cu privire la contravenție de către persoana în a cărei privință s-a intentat procesul contravențional, în textul contestației depuse, se rezumă la următoarele: procesul-verbal în cauză este ilegal, fiind întocmit cu încălcarea prevederilor legii, solicită anularea procesului contravenţional, deoarece a fost întocmit cu abateri de la normele legale prevăzute de art. 443 Cod Contravenţional.

Prin hotărîrea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 04 octombrie 2023 s-a respins contestația lui Popa *****depusă împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria MAI 05 741664 din 06.04.2023 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Politie Călărași Veaceslav Bînzari, ca fiind neîntemeiată.

5.2.1. În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod Contravnețional, (1) Procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Potrivit art. 443 alin. (6) Cod Contravențional, (6) Faptul absenţei persoanei citate în mod legal pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenţie ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura a cel puţin un martor, indicându-se şi datele de identificare ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon). În cazul imposibilităţii de identificare a unui martor, agentul constatator consemnează în procesul-verbal motivele obiective ale lipsei martorului şi documentează, prin orice mijloace tehnice disponibile (audio/video), refuzul persoanei de a semna procesul-verbal.

Colegiul Penal atestă că, procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. MAI 05741664 Seria nr. 5534032990798069 din 06.04.2023 nu a fost semnat de către Popa Mihail.

Cu toate acestea, deși prevederile art. 443 alin (6) Cod Contravenţional, stipulează că, refuzul acestuia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal şi se certifică prin semnătura cel puţin a unui martor, indicându-se şi datele de identitate ale acestuia (numele, prenumele, adresa de domiciliu şi numărul de telefon), Colegiul Penal atestă că, în speță, refuzul semnării procesului-verbal nu este certificat prin semnătura a cel puțin a unui martor.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) Cod Contravenţional neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind martorul asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

Astfel, Colegiul Penal atestă că, instanța de fond a omis să analizeze și să se expună asupra aspectului ce ține de nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție.

Or, instanța de recurs reține că, Legea prevede redactarea procesului-verbal într-o anumită formă *ad validatem*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit.

5.3. Astfel, la o nouă examinare a cauzei, instanţa de fond ar trebui să aprecieze chestiunea privind corespunderea formei legale a actului emis de către reprezentantul organului de constatare, dacă ultimul a examinat cauza sub toate aspectele, în volum deplin, circumstanțe pe care instanța de fond la o nouă examinare urmează să le aprecieze.

Mai mult, Colegiul Penal constată că concluziile formulate în hotărârea instanţei de fond se apreciază ca fiind generale, fără a se lua în considerare circumstanţele de fapt şi de drept conţinute în materialele dosarului contravențional, probele anexate.

Astfel, aceste circumstanțe denotă că instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțele speței, iar probele anexate la materialul contravențional nu au fost analizate corespunzător prin prisma normelor invocate mai sus.

Respectiv, aceste stări de fapt impun concluzia că instanța a examinat cauza superficial, nefiind clar pe care probe se bazează soluția adoptată în speță.

În speța Luka contra României, CtEDO a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanţelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiţiei.

Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei” obligaţia de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părţilor, cu excepţia cazului în care

se apreciază relevanţa acestora şi fără a fi înţeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61).

Curtea evidenţiază că trebuie să se ţină seama de relevanţa şi incidenţa argumentului sau motivului cu privire la care instanţa nu s-a pronunţat la încheierea cauzei [Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006].

Nepronunţarea instanţei asupra acestor argumente echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei, întrucât asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanţa de recurs, care nu este în drept de a da o nouă apreciere probelor din dosar şi în instanţa de recurs nu poate fi satisfăcută cerinţa părţii de a administra noi probe.

Subsecvent celor enunțate, din considerentele menţionate supra şi având în vedere faptul, că prima instanţă nu a constatat şi nu a elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea pricinii, ținând cont de faptul că încălcarea normelor de drept ce a dus la soluţionarea eronată a pricinii nu poate fi corectată în instanţa de recurs, iar acest fapt constituie temei de remitere a pricinii la rejudecare în prima instanță, Colegiul Penal consideră necesar de a admite recursul declarat, a casa hotărîrea Judecătoriei Străşeni, sediul Călăraşi din 04 octombrie 2023 şi a remite cauza respectivă la rejudecare în prima instanţă, în alt complet de judecată.

6. În conformitate cu de prevederile art. art. 473 alin. (1), pct. 2) lit. c), 474 Cod Contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

*Recursul declarat de avocatul Alexandru Terziman în interesele contravenientului Popa *****împotriva hotărârii Judecătoriei Străşeni, sediul Călăraşi din 04 octombrie 2023* prin care contestația lui Popa *****depusă împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie Seria MAI 05 741664 din 06.04.2023 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Politie Călăraşi Veaceslav Bînzari, s-a respins ca fiind neîntemeiată, *se admite, casează total hotărârea Judecătoriei Străşeni, sediul Călăraşi din 04 octombrie 2023, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanţă, de către un alt complet de judecată.*

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu

Judecător: ***Silvia Gîrbu***

Judecător: ***Stelian Teleucă***